

ZAPISNIK

sa 10. sjednice Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Skupštine Crne Gore, održane 27. maja 2013. godine

Sjednica je počela 27. maja 2013. godine u 10.10 časova.

Predsjedavao je Aleksandar Damjanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici: Zoran Vukčević, Zoran Jelić, Rešid Adrović, Filip Vuković, Damir Šehović, Almer Kalač, Fatmir Gjeka, Srđan Milić i Mladen Bojanić.

Sjednici nijesu prisustvovali: Nebojša Medojević, Strahinja Bulajić i Milutin Đukanović.

Sjednici su prisustvovali: Dragiša Pešić - v.d. predsjednika Senata Držane revizorske institucije (DRI), Branislav Radulović - član Senata DRI, Vladan Perović - predstavnik DRI, Boris Bušković - pomoćnik ministra finansija, Dragan Kujović - pomoćnik ministra ekonomije, Goran Nikolić - savjetnik u sektoru za industriju i preduzetništvo Ministarstva ekonomije, Mitar Bajčeta - predsjednik Komisije za kontrolu državne pomoći, Šefika Kurtagić - savjetnica u Odjeljenju za pripremu državne pomoći Ministarstva finansija, Miodrag Čanović - pomoćnik ministra ekonomije, Dragutin Martinović - predsjedavajući Odbora Regulatorne agencije za energetiku (RAE), Novak Medenica - direktor RAE, Miodrag Đekić - savjetnik Odbora RAE i Željka Tomić - sekretar Odbora RAE.

U skladu sa članom 67 Poslovnika Skupštine Crne Gore, sjednici Odbora prisustvovao je Goran Krivokapić - predstavnik NVO „Institut Alternativa“.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Predsjednik Odbora je konstatovao da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje. Takođe, podsjetio je da je sjednica prethodno bila sazvana za 24. maj 2013. godina i da je zbog nedostatka kvoruma odložena za 27. maj 2013. godine.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

-Usvajanje zapisnika sa 5. i 8. sjednice-

1. IZVJEŠTAJ DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE O REVIZIJI DRŽAVNIH GARANCIJA VLADE CRNE GORE IZDATIH U 2010. I 2011. GODINI;
2. RAZMATRANJE INFORMACIJE O POSTUPANJU ELEKTROENERGETSKIH SUBJEKATA PO NALOZIMA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU (br. 00-63-7/13-6/29)

Zapisnici sa 5. i 8. sjednice Odbora, usvojeni su bez primjedbi.

Prva tačka - IZVJEŠTAJ DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE O REVIZIJI DRŽAVNIH GARANCIJA VLADE CRNE GORE IZDATIH U 2010. I 2011. GODINI

U uvodnom obraćanju, predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović podsjetio je članove Odbora na donijete skupštinske zaključke koji se odnose na KAP i naglasio da su od izuzetne važnosti za razmatranje realizacije skupštinskih zaključaka i nalaza Državne revizorske institucije (DRI) o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010 i 2011. godini. Takođe, ukazao je i na zaključke (broj 00-72/12-2/36) usvojene 30. aprila 2013. godine, a kojim se od DRI traži da, između ostalog, izvrši reviziju dugova KAP-a i iskazao očekivanje da će se i ta revizija završiti u dogovorenom roku. Polazeći od navedenog, zaključaka Skupštine povodom razmatranja Zakona o završnom računu budžeta Crne Gore za 2011. godinu, kao i intenzivne komunikacije Odbora i DRI prilikom razmatranja aktuelne situacije u KAP-u, odnosno potrebe da Odbor razmatra Izvještaj o reviziji izdatih garancija, predsjednik Odbora ukazao je da je navedeni izvještaj formalno dostavljen Odboru 10. maja 2013. godine, odnosno, da je objavljen na sajtu DRI 30. aprila 2013. godine. S obzirom da je navedeni izvještaj, prvi posebni izvještaj DRI koji se razmatra na Odboru, predsjednik Odbora predložio je da članovi Senata DRI obrazlože navedeni izvještaj i da se subjekti revizije, nakon što članovi Odbora daju svoje viđenje o navedenom izvještaju, uključe u raspravu.

Nakon što je član Senata Državne revizorske institucije, Branislav Radulović, obrazložio Izvještaj o reviziji državnih garancija Vlade Crne Gore izdatih u 2010. i 2011. godini, otvorena je rasprava u kojoj su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Mladen Bojanić, Srđan Milić, Damir Šehović, Zoran Jelić i Zoran Vukčević.

Poslanika **Aleksandra Damjanovića**, uzimajući u obzir konstatacije iz izvještaja koje ukazuju da DRI nije imala uvid u sve zatražene dokumente od subjekata revizije, interesovalo je na koji način su DRI i subjekti revizije sarađivali tokom procesa sprovođenja revizije, da li su zahtijevana dokumenta i informacije dostavljene do okončanja revizije i kako se to odrazilo na reprezentativnost nalaza revizije. Ukazao je da je zaključivanjem Ugovora o poravnanju iz 2009. godine Vlada Crne Gore otpisala dug KAP-a prema državi Crnoj Gori i izdala garancije u iznosu od 131,6 mil. € koje su zaštićene kontragarancijama strateškog partnera CEAC-a u obliku davanja u zalog preostalih akcija KAP-a čija je nominalna vrijednost 22 mil. €. Potencirao je da na ovaj način ugovorene kontragarancije predstavljaju 16,85% vrijednosti ukupnih državnih garancija datih za KAP ukoliko bi se akcije prodale po nominalnoj vrijednosti, i ukazao da je tržišna vrijednost bila značajno niža od nominalne vrijednosti, odnosno da je iznosila 0,6754 € na dan 20.11.2011. godine, što dovodi do toga da je svega oko 2% bilo pokriveno kontragarancijama. Između ostalog, konstatovao je da su strateške odluke i poslovne aktivnosti u 2010. i 2011. godini dovele do 57,5 mil. € palih garancija (Željezara Nikšić u iznosu od 33 mil. €, Kombinat aluminijuma Podgorica u iznosu od 23,4 mil. € i Pobjeda u iznosu od 990 hilj. €), tj. sredstava već isplaćenih iz Budžeta, a za koje po mišljenju DRI naznačenog u izvještaju nije trebalo garantovati. Uzimajući u obzir

navedeno, poslanik Damjanović je potencirao da Izvještaj o reviziji garancija može biti osnov nadležnim institucijama za identifikovanje eventualnog postojanja bića krivičnog djela prilikom izdavanja garancija.

Poslanik **Mladen Bojanić**, iznio je stav da je izvještaj potvrda nestručnosti i neodgovornosti Vlade prema državi, građanima i budućim generacijama, i da je neophodno utvrditi odgovornost. U skladu sa navedenim, ocjenio je da je potrebno održati kontrolno saslušanje ministra ekonomije, ministra saobraćaja i ministra kulture polazeći od toga da su garancije izdate preko njihovih resora. Ukazao je na neophodnost učešća DRI u sprovođenju kontrolne funkcije Skupštine, kao i da je u tu svrhu potrebno omogućiti realizovanje njenih preporuka. U pogledu dileme oko nadležnosti DRI u vršenju revizije poslovanja privrednog društva u kojem država nije većinski vlasnik, poslanik Bojanić je ukazao na član 32 Zakona o privrednim društvima kojim je precizirano da reviziju vrši institucija koju imenuje Vlada ukoliko ima više od 5% vlasništva u tom privrednom društvu. Takođe, iznio je stav da postoji osnova nezakonitog i neodgovornog izdavanja garancija ukazujući na činjenicu da je Vlada, nakon izdatih garancija Željezari Nikšić u iznosu od 32 mil € i kršenja odredbi ugovora od strane novog vlasnika, potpisala Protokol o refinansiranju 2009. godine i time preuzela na sebe obaveze, štiteći poslovnog partnera.

Poslanik **Srđan Milić**, istakao je da preporuke i zaključci koji su dati kroz Izvještaj predstavljaju minimum obaveza koje subjekti revizije treba da se pridržavaju u cilju održanja stabilnosti javnih finansija. Na osnovu Izvještaja o reviziji, konstatovao je da je Vlada 2009. godine donijela zaključak kojim je otpisala dug KAP-a prema državi i dala garancije, što zbirno iznosi 301 mil. €, za koje su dobijene kontragarancije od 22 mil. € što nameće pitanje odgovornosti. Konstatovao je da Odbor treba kroz jasno definisane ocjene i stavove zasnovane na preporukama i zaključcima DRI da uputi poziv tužilaštvu za pokretanje postupka utvrđivanja odgovornosti.

Poslanik **Damir Šehović**, ocjenio je da je Izvještaj dostavljen u trenutku kada je javnost zasićena temom oko KAP-a i da se njim ne mogu riješiti sadašnji problemi. Podsjetio je na trogodišnje insistiranje parlamenta za izradu i dostavljanje Izvještaja o reviziji garancija u cilju sagledavanja procedura i rizika njihovog izdavanja kao i načina trošenja novca za koji je država garantovala. Poslanik Šehović je iznio stav da bi, uzimajući u obzir visok stepen profesionalnosti, nezavisnosti i objektivnosti DRI pri izradi Izvještaja, od velikog značaja bilo da on sadrži i ocjenu načina trošenja novca za koji je država garantovala. Istakao je da navedeni dokument potvrđuje: da se politikom vođenja KAP-a, izdavanje garancija ovom privrednom subjektu i zaključivanje Ugovora o poravnanju nijesu štitili državni interesi; da nije sprovedena relevantna ekonomska analiza koja bi potvrdila opravdanost izdavanja garancija KAP-u, kao i da nije realizovana direktna kontrola namjenskog trošenja sredstava državne pomoći. U završnom izlaganju, konstatovao je da izvještaj o reviziji predstavlja opomenu

donosiocima odluka pri korišćenju sredstava poreskih obveznika i budućeg vođenja javnih finansija Crne Gore.

Poslanik **Zoran Jelić**, iznio je stav da je Izvještaj revizije kvalitetan, metodološki dobro postavljen i strukturiran, kao i da preporuke i zaključci DRI treba da budu osnova za donošenje budućih odluka kako se ne bi ponavljale greške. Poslanika je interesovalo zbog čega subjekti revizije nijesu dostavili DRI na uvid zahtijevanu dokumentaciju, da li postoji opasnost od lančane reakcije odnosno ubrzane naplate garancija konkretno kod KAP-a, kao i da li je Komisija za kontrolu državne pomoći kontrolisala upotrebu sredstava datih u obliku garancija. Takođe, interesovalo ga je da li je potrebno donijeti zakonski akt za obavezno sprovođenje interne stručne analize i ocjenu finansijskog stanja subjekta na kojeg se garancije odnose s obzirom da ne postoji takva zakonska obaveza koja bi imala za cilj utvrđivanje njegove kreditne sposobnosti. Potencirao je da je zbog značaja postojanja DRI, neophodno omogućiti jačanje njenih organizaciono - tehničkih, materijalnih i kadrovskih kapaciteta i obezbjediti veći iznos sredstava iz budžet države.

Poslanik **Zoran Vukčević**, iskazao je stav da je neophodno voditi računa o okolnostima u kojima su se donosile strateške odluke povodom izdavanja garancija, i ukazao da su garancije date za KAP, politička odluka Vlade kako ovaj važan privredni subjekt ne bi bio ugašen, kao i da će garancije imati opravdanje onda kada KAP bude mogao da funkcioniše u tržišnim uslovima i da iz svog poslovanja izmiruje obaveze. Istakao je da preporuke DRI ukazuju na neophodnost obezbjeđivanja višeg nivoa opreznosti kod planiranja i izdavanja garancija, na unapređenje instrumenata i mehanizama za procjenu kreditnog i fiskalnog rizika za izdate i neotplaćene garancije, kao i na potrebu izmjena i dopuna zakonskih rješenja u cilju smanjenja rizika prilikom zaduženja i izdavanja garancija.

Uzimajući u obzir ocjene, zaključke i na osnovu njih date preporuke u vezi sa izdavanjem državnih garancija, predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović ocjenio je da Izvještaj upućuje na moguće utvrđivanje političke i druge odgovornosti. Konstatovao je da je potrebno kroz određenu zakonsku inicijativu Vlade ili Skupštine, a koja bi mogla poteći od Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kreirati ambijent koji će onemogućiti da se u državi ponovi izdavanje garancija na način kako je to urađeno prema KAP- i ili prema drugim privrednim subjektima navedenim u Izvještaju.

Polazeći od stavova i mišljenja članova Odbora iskazanih tokom rasprave i imajući u vidu Konačan izvještaj o reviziji državnih garancija, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet odlučio je da podnese Skupštini Crne Gore sljedeći

I Z V J E Š T A J

Izveštaj o reviziji je objavljen na sajtu Državne revizorske institucije 30. aprila 2013. godine, a dostavljen Odboru 10. maja 2013. godine i prosljeđen članovima Odbora. Subjekt revizije je Vlada Crne Gore, odnosno: Ministarstvo ekonomije (davalac državne pomoći - garancija), Ministarstvo finansija i Komisija za kontrolu državne pomoći. Revizijom su obuhvaćene sve garancije izdate u 2010. i 2011. godini u vrijednosti iznad 10 mil.€, odnosno garancije izdate:

- Kombinat aluminijuma Podgorica a.d. - Podgorica;
- Željezari Nikšić a.d. - Nikšić;
- Željezničkoj infrastrukturi Crna Gora a.d. - Podgorica;
- Željezničkom prevozu Crna Gora a.d. - Podgorica i
- „Pobjedi“ a.d - Podgorica

I Član Senata Državne revizorske institucije, Branislav Radulović, dao je uvodne napomene i naglasio da DRI u skladu sa članom 144 Ustava Crne Gore vrši reviziju zakonitosti i uspješnosti upravljanja državnom imovinom i obavezama, budžetima i svim finansijskim poslovima čiji su izvori finansiranja javni ili nastaju korišćenjem imovine. Obrazložio je nalaze revizije iz Konačnog izvještaja koji se odnose na korisnike državnih garancija navedenih pet privrednih subjekata. Rezimirao je sadržaj preporuka čiju realizaciju treba da sprovedu subjekti revizije, a koje su strukturirane u četiri cjeline i to: ranije preporuke DRI vezane za izdavanje državnih garancija, analizu propisa sa predlogom izmjena i dopuna, analizu ekonomskih pokazatelja i rizika i nadzornu funkciju. Izrazio je očekivanje da će Odbor predlaganjem ocjena, stavova i zaključaka osnažiti predložene preporuke. Tokom rasprave članovi Senata ukazali su i na potrebu da se održi zajednički sastanak sa članovima Odbora, kako bi se utvrdile i precizirale buduće obaveze DRI, u cilju realizacije skupštinskog zaključka br. 5 (broj 00-72/12-2/36 od 30. aprila 2013. godine), kojim se traži od DRI da uradi reviziju dugova KAP-a.

II Nakon višečasovne rasprave, dobijenih odgovora na postavljena pitanja a imajući u vidu da će u zapisniku sa sjednice biti navedene pojedinačne ocjene i stavovi učesnika u raspravi u izvještaju se navodi suština iskazanih stavova i ocjena koji se mogu rezimirati na slijedeći način :

a) Konačan izvještaja o reviziji državnih garancija potvrda je visokog stepena nezavisnosti, profesionalnosti i objektivnosti Državne revizorske institucije. Preporuke i zaključci koji su dati kroz izvještaj predstavljaju minimum obaveza kojih subjekti revizije treba da se pridržavaju u cilju održavanja stabilnosti javnih finansija;

b) Subjekti revizije nijesu u potpunosti poštovali odredbe člana 10 Zakona o državnoj revizorskoj instituciji koji se odnosi na obaveznost subjekata revizije na stavljanje na uvid dokumentacije i pružanje informacija, što je otežalo rad državnih revizora i uticalo da se revizija ne završi u rokovima utvrđenim planom revizije;

c) Strateške odluke i poslovne aktivnosti u 2010. i 2011. godini doveli su do 57,5 mil. € palih garancija (Zeljezara Nikšić u iznosu od 33 mil. €, Kombinat aluminijuma Podgorica u iznosu od 23,4 mil. € i Pobjeda u iznosu od 990 hilj. €), tj. sredstava već isplaćenih iz budžeta države, a za koje po mišljenju DRI naznačenog u izvještaju nije trebalo garantovati;

d) Zaključivanjem Ugovora o poravnanju iz 2009. Godine, Vlada Crne Gore je otpisala dug KAP-a prema državi i izdala garancije u iznosu od 131,6 mil. € koje su zaštićene kontragarancijama strateškog partnera CEAC-a u iznosu od 22 mil. €. Nije sprovedena relevantna ekonomska analiza koja bi potvrdila opravdanost izdavanja garancija KAP-u. Nije realizovana direktna kontrola namjenskog trošenja sredstava državne pomoći;

e) Izvještaj o reviziji predstavlja opomenu donosiocima odluka pri korišćenju sredstava poreskih obveznika i budućeg vođenja javnih finansija Crne Gore;

f) Kroz izmjene Zakona o kontroli državne pomoći potrebno je propisati da je davalac državne pomoći obavezan da prije davanja istih izradi stručnu analizu finansijkog položaja privrednog društva, utvrdi sposobnost subjekta za vraćanja dugova i da ocjenu ekonomske održivosti programa restrukturiranja;

g) Na osnovu zaključaka i ocjena utvrđenih za svakog korisnika državne pomoći (garancija) i na osnovu izrađenih preporuka Odbor je konstatovao da je potrebno utvrditi političku i druge vrste odgovornosti, kao posljedicu ovog Izvještaja;

h) Ukazano je da postoji poslovnička mogućnosti za održavanje kontrolnog saslušanja odgovornih predstavnika Vlade i nakon toga predlaganje odgovarajućeg zaključka ili drugog akta; i

i) Konstatovano da je potrebno da se kroz određenu zakonsku inicijativu Vlade ili Skupstine, a koja bi potekla od Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, kreira ambijent koji će onemogućiti da se u perspektivi države ponovi izdavanje garancija sličnih KAP-u i onih datih drugim subjektima revizije.

III Nakon završetka rasprave, poslanici Srđan Milić i Aleksandar Damjanović predložili su Odboru, u formi **n a c r t a**, da povodom razmatranja navedene informacije utvrdi slijedeće ocjene i stavove:

1. Odbor podržava nalaze Državne revizorske institucije da su državne garancije izdate bez detaljne analize finansijskog položaja i analize ekonomske održivosti Programa finansijskog restrukturiranja korisnika državne pomoći („KAP-a, „Željezare“ i „Pobjede“), kao i bez odgovarajuće procjene mogućih posljedica aktiviranja istih na državni budžet.

Subjekti revizije (Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija i Komisija za državnu pomoć) nijesu sa potrebnom pažnjom procijenili finansijsku situaciju „KAP“ -a, „Željezare,“ i „Pobjede,“ i dovoljno cijenili nalaze komercijalnih revizora. Finansijski pokazatelji poslovanja ukazivali su da oni ne mogu iz sopstvenih izvora finansiranja uredno servisirati uzete kredite kao i da je doveden u pitanje nastavak njihovog poslovanja ;ime je dovedeno u pitanje ostvarivanje ekonomske politike i likvidnost budžeta;

2. U cilju eliminisanja utvrđenih nepravilnosti i unapređenja rada subjekata revizije (Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo finansija i Komisija za kontrolu državne pomoći, Odbor podržava preporuke Državne revizorske institucije da se dodatno unaprijede procedure po kojima se postupa u postupku izdavanja garancija a odnose se na izmjene odredbi (Zakona o budžetu, godišnjeg zakona o budžetu, Zakona o kontroli državne pomoći, Zakona o porez na dobit, Zakon o PDV, Uredbe o bližim kriterijumima, uslovima i načinima dodjele državne pomoći i Odluke o sadržaju i načinu podnošenja zahtjeva pravnih lica za izdavanje državne garancije) kao i da se unaprijedi nadzorna funkcija nakon izdavanja garancija;
3. Odbor će nastaviti da kontinuirano prati sprovođenje preporuka Državne revizorske institucije koje se odnose na izdavanje državnih garancija i shodno tome Vlada Crne Gore ,odnosno subjekti reizije:Ministarstvio ekonomije, Ministarstvo finansija i Komisija za državnu pomoć, obavijestice Odbor o preduzetim mjerama i namjeravanim aktivnostima u realizaciji preporuka DRI u roku od 45 dana od dana razmatranja ovog izvještaja
4. Odbor smatra neophodnim da je potrebno i da ostale državne institucije ,prijе svega Vrhovno državno tužilaštvo (VDT) detaljno prouče izvještaj i shodno svojim zakonskim ovlašćenjima preuzmu odgovarajuće mjere u smislu ukazivanja na odgovornost za ugrožavanje državnih finansija;
5. Odbor očekuje da Vlada realizuje skupštinski zaključak usvojen povodom razmatranja Predloga zakona o Završnom računu budžeta za 2011. godinu, kojim je obavezana da prati realizaciju svih preporuka Državne revizorske institucije radi eliminisanja utvrđenih nepravilnosti kod subjekata revizije i unapređivanja njihovog rada i o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore i

6. Odbor će u saradnji sa Državnom revizorskom institucijom izvjestiti Skupštinu Crne Gore o realizaciji preporuka, prilikom razmatranja Predloga zakona o završnom računu budžeta za 2012. godinu sa Godišnjim izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije.

Dogovoreno je da članovi Odbora putem mejla obavijeste Službu Odbora o eventualnim predlozima za izmjene i dopune nacрта teksta ocjena i stavova, kao i da se na jednoj o narednih sjednica izjasne o formalnom predlogu ocjena i stavova.

Druga tačka - RAZMATRANJE INFORMACIJE O POSTUPANJU ELEKTROENERGETSKIH SUBJEKATA PO NALOZIMA REGULATORNE AGENCIJE ZA ENERGETIKU

Predsjednik Odbora, Aleksandar Damjanović je u uvodnim napomenama podsjetio članove Odbora na hronologiju prepiske, odnosno slanja dopisa i dostavljanja odgovora, između Odbora i Regulatorne agencije za energetiku (RAE) u vezi sa poslovanjem i kontrolom rada energetske subjekata na tržištu električne energije. Između ostalog, istakao je da je dopisom od 9. aprila 2013. godine (broj 00-63-7/13-6/25) zatraženo od RAE da dostavi Informaciju o postupanju elektroenergetskih subjekata po nalogu RAE, koja je usmjerena Odboru 16. aprila 2013. godine (zavedena pod brojem 00-63-7/13-6/29) zajedno sa predlogom za hitnu izmjenu Zakona o energetici.

Predsjedavajući Odbora Regulatorne agencije za energetiku, Dragutin Martinović je u uvodnom obrazloženju istakao da je RAE u skladu sa zakonskim ovlaštenjima izvršila kontrolu nad radom i poslovanjem energetske subjekata tj. Elektroprivrede Crne Gore (EPCG), Crnogorskog elektroprenosnog sistema (CGES) i Crnogorskog operatora tržišta (COTEE), i naložila da zaključe set ugovora u skladu sa obavezama iz licenci, kao i ugovora u skladu sa Zakonom o energetici i tržišnim pravilima. Ukazao je da je Agencija sagledala stanje realizacije naloga i utvrdila da subjekti nijesu izvršili zakonske obaveze regulisanja međusobnih odnosa i odnosa sa drugim učesnicima na tržištu električne energije, na osnovu čega je uputila EPCG i CGES upozorenje na mogućnost oduzimanja licence u skladu sa zakonom. Potencirao je da, u skladu sa čl. 59 i čl.60 Zakona o energetici, Agencija nije mogla pokrenuti postupak oduzimanja licence jer ne postoje drugi subjekti koji bi obavljali energetske djelatnost koju obaljavaju EPCG i CGES. Istakao je da je Agencija nastavila sa monitoringom licenciranih subjekata, a na osnovu dobijenih informacija podnijela zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka protiv EPCG i CGES zbog odbijanja da zaključe ugovor o pružanju pomoćnih i sistemskih usluga, kao i obavijestila Ministarstvo ekonomije o preduzetim aktivnostima. Konstatovao je da se odredbe zakona koje se odnose na oduzimanje licenci ne mogu sprovesti i da Agencija nema dovoljno ovlaštenja za preduzimanje mjera, što je predstavljalo osnovu za predlaganje izmjena i dopuna Zakona o energetici, u dijelu oduzimanja licenci energetske subjektima i prekršajnih odredbi. Predsjedavajući Martinović, ukazao je na trenutnu

situaciju¹ na crnogorskom energetsom tržištu, u kojoj je javno preduzeća "Elektromreža Srbija" kao koordinator kontrolnog bloka Srbija, Crna Gora i Makedonija oštro upozoreno od strane koordinacionog centra "Swiss Grid" - Švajcarska, da prestane narušavati frekvencije sistema koje nastaju zbog odstupanja u radu evidentiranih na kontrolnoj oblasti Crne Gore, jer predstavljaju ozbiljnu prijetnju cijeloj evropskoj interkonekciji. Uzimajući u obzir navedeno, Martinović je ocjenio da je neophodno da se inicijativom Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, a potom Skupštine i Vlade doprinese rješavanju, u što kraćem roku, pitanje napajanja KAP-a koji trenutno funkcioniše bez ugovora o snabdjevanju, imajući u vidu i činjenicu da je EPCG prihvatila da u cilju balansiranja sistema obezbijedi snabdijevanje energijom za period od tri nedelje.

Pomoćnik ministra ekonomije, Miodrag Čanović, ukazao je da je Zakonom o energetici propisana nadležnost Agencije u dijelu nadzora nad primjenom ovog zakona i to sa aspekta komercijalnih odnosa energetskih subjekata i potrošača električne energije, kao i arbitraže u slučaju spornih odnosa između ugovorenih strana. Takođe, ukazao je da je Ministarstvo ekonomije dobilo inicijativu od RAE i energetskih subjekata za izmjenu zakona o energetici povodom licenci i međusobnih ugovora, da je u tu svrhu formirana radna grupa, kao i da je procedura izmjene zakona u toku. Informisao je Odbor, da su ekološka i energetska inspekcija ukazale na prekid električne energije KAP-u, kao i da je menadžment EPCG donio odluku o isporuci električne energije u cilju balansiranja sistema. Konstatovao je da je situacija na energetsom tržištu zabrinjavajuće ozbiljna, i uzimajući u obzir dobijeno upozorenje kao i činjenicu da je energetski sistem u potpunosti ugrožen postoji vjerovatnoća da država bude isključena iz čitavog energetskog sistema.

U raspravi su učestvovali poslanici: Aleksandar Damjanović, Damir Šehović, Mladen Bojanić i Srđan Milić.

Nakon obrazloženja i stavova koje su iznijeli predsjedavajući Odbora RAE i pomoćnik ministra ekonomije, članove Odbora je interesovalo ko je odgovoran za ovakvo ponašanje EPCG i KAP-a uzimajući u obzir da su predstavnici Vlade Crne Gore u odborima direktora tih kompanija, kao i šta država Crna Gora može očekivati ukoliko se procesuiraju izmjene zakona koje je tražila Agencija. Odbor je konstatovao da su na crnogorskom energetsom tržištu evidentne pojave monopolskog ponašanja s obzirom da ne postoje drugi subjekti koji bi obavljali djelatnosti EPCG i CGES, da Agencija u skladu sa zakonom nema nadležnosti u preduzimanju određenih mjera nad energetskim subjektima i da je po tom osnovu pripremila izmjene zakona i sa time upoznala nadležno ministarstvo. Ukazano je da ističe rok kojim se EPCG obavezala da isporučuje električnu energiju u cilju balansiranja sistema za period od tri nedelje, kao i rok u kojem je, polazeći od skupštinskih zaključaka od 30. aprila 2013. godine, Vlada

¹ Na osnovu razmjene dopisa između energetskih subjekata koji su dostavljeni Agenciji neposredno prije održavanja sjednice, članovima Odbora je dat presjek stanja na crnogorskom energetsom tržištu za period od dostavljanja informacije Odboru, 16. aprila 2013. godine, do održavanja sjednice Odbora 27. maja 2013. godine.

zadužena da do 30. juna 2013. godine izvijesti Skupštinu o definisanju odgovarajućeg modela za izmirenje duga KAP-a prema EPCG i uslova ugovora o snabdijevanju električnom energijom u narednom periodu, i ponovo je apelovao da se u najhitnijem roku riješi situacija sa nelegalnim snabdjevanjem KAP-a, jer Crna Gora osim finansijskih može da ima i velike negativne političke posljedice, odnosno da može biti isključena iz energetskeg sistema.

Uzimajući u obzir navedeno, a u cilju kvalitetnijeg sagledavanja budućeg rješavanja nestabilnosti na energetskeg tržištu, Odbor je odlučio da uz komunikaciju sa Agencijom, definiše izmjene Zakona o energetici u dijelu koji se odnosi na oduzimanje licenci energetskeg subjektima i prekršajnih odredbi, u što kraćem roku. Takođe, dogovoreno je da članovi Odbora, odnosno poslanici, nakon što služba Odbora pripremi tekst Nacrta zakona, utvrđene izmjene dostave Skupštini u formi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici, i u skladu sa Poslovníkom o radu Skupštine zahtjevaju donošenje istog po skraćenom postupku.

* * *

Sjednica je završena u 13.45 časova.

* * *

Broj: 00-63-7/13-

SEKRETAR ODBORA
Nađa Vukićević, s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović, s.r.